

Plan mot diskriminering och kränkande behandling för Vasaskolan F-6, läsåret 2023–2024 med bilagor

Vår vision

Vasaskolan strävar efter att alla elever ska känna sig trygga och utvecklas, i en god lärmiljö, att alla ska trivas och känna glädje över att gå till skolan. Vi arbetar för att eleverna har tolerans för att alla är olika. Skolan ska vara fri från diskriminering och kränkande behandling. Våra värdeord är: Trygghet och hälsa ger kunskap.

Syfte

Likabehandlingsplanen syftar till att främja alla individers lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Planen ska förebygga samt motverka diskriminering och kränkande behandling.

Alla elever ska ges möjlighet att utvecklas till goda medmänniskor utifrån sina förutsättningar och villkor.

Styrdokument

- Skolans Likabehandlingsplan regleras i följande regelverk:
- Diskrimineringslagen (2008:567)
- Skollagen (2010:800), 6 kap
- Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet – Lgr 22

Definitioner

Diskriminering

Diskriminering är ett övergripande begrepp för negativ och kränkande behandling.

I verksamheten är det personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse, då det förutsätter någon form av makt hos den som utför diskrimineringen.

Direkt diskriminering – med det menas att elever missgynnas genom att behandlas sämre än andra och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna.

Till exempel att skolan har en danssuppvisning där bara flickor får medverka.

Indirekt diskriminering – det innebär att skolan diskriminerar genom att behandla alla elever lika. Skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev. Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av allergi behöver annan mat.

Trakasserier – definieras i diskrimineringslagen och har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Kön, könsöverskridande identitet, religion eller annan trosuppfattning, etnisk tillhörighet, sexuell läggning, funktionsnedsättning eller ålder.

Sexuella trakasserier – är ett agerande av sexuell natur som kränker någons värdighet. Förutom kommentarer och ord kan det vara att någon till exempel tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, anspelningar, sms och bilder av sexuell natur.

Kränkande behandling – är ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Dessa kränkningar kan vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjliganden eller fysiska handlingar som slag, sparkar och knuffar, men kan även bestå av utfrysning eller hot. Kränkande behandling kan även förekomma digitalt, tex på sociala medier. Kränkande behandling kan utföras av en eller flera personer och äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande.

Begreppet **mobbning** finns inte i skollagen – en vanlig användning av ordet är om en elev blir utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier vid upprepade tillfällen.

Kränkande behandling kan vara något som bara händer en gång. Kränkande behandling är alltså ett bredare begrepp, som kan innefatta mobbning, men även kränkande beteende.

Diskrimineringsgrunderna:

Kön - med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är man eller kvinna.

Könsidentitet eller könsuttryck - enligt diskrimineringslagen menas med könsöverskridande identitet att någon inte identifierar sig som kvinna eller man genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Religion eller annan trosuppfattning – med religion avses religiösa åskådningar. Ex. vis hinduism, kristendom, islam och judendom.

Annan trosuppfattning är övertygelser som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning, till exempel buddhism, ateism och agnosticism.

Etnisk tillhörighet – avses att någon tillhör en grupp av personer som har samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Sexuell läggning – lagen definierar sexuell läggning som; heterosexuell, homosexuell eller bisexuell läggning.

Funktionsnedsättning – det innebär en begränsning av en persons fysiska, psykiska eller intellektuella funktionsförmåga.

Ålder – enligt diskrimineringsgrunden definieras ålder som uppnådd livslängd, vilket innebär att du kan utsättas för diskriminering både som ung och gammal.

Ansvar rektor

Rektor:

- har det övergripande ansvaret för att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling.
- ansvarar för att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero.
- ansvarar för att skolans ordningsregler revideras och beslutas efter genomgång i klassråd, elevråd och efter samverkan med vårdnadshavare. I skolans ordningsregler finns rutin för användande av mobiltelefoner och annan digital utrustning.
- ansvarar för att utredning skyndsamt påbörjas vid kännedom om diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling upptäcks samt anmäler ärendet till huvudman via webbverktyget Drafit.
- ansvarar för att *Planen mot diskriminering och kränkande behandling* utvärderas, revideras och beslutas varje år.
- ansvarar för att informera ny personal om planen.

Pedagoger och annan skolpersonal:

- All personal har ett ansvar för skolans arbetsmiljö, att främja likabehandling och motverka diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling.
- Det innebär att alla har ett ansvar att följa skolans *Plan mot diskriminering och kränkande behandling* samt ifrågasätta och reflektera kring de normer och värderingar som personalen förmedlar genom sin undervisning eller i bemötande av elever.
- Vid misstanke om kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering har all skolpersonal skyldighet att vidta åtgärder (utreda händelsen, kontakta föräldrar och rapportera till rektor via anmälan i Drafit) enligt skolans rutiner.
- Trygghetsgruppen utreder fall av upprepade kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering.

Kartläggning

För att skolan ska få kunskap om förekomsten av diskriminering eller annan kränkande behandling använder sig Vasaskolan F-6 av följande:

- Kommunens årliga trygghetsenkät som genomförs under mitten av läsåret.
- Skolsköterskan genomför hälsosamtal med alla elever i förskoleklass och i årskurs 4.
- Trygghetsgruppen har regelbundna möten med representanter från alla stadier.
- Elevhälsoteamet träffas varje vecka. Där ingår rektor, skolsköterska, kurator, SvA-lärare, speciallärare och specialpedagoger. Skolläkare och skolpsykolog konsulteras vid behov samt deltar vid några möten per läsåret. Arbetet bedrivs på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och sker i samverkan med lärare och övrig personal
- På arbetslagsmötena som sker varje vecka finns en stående punkt där elevernas trygghet och studiero diskuteras.
- Lärare och annan personal finns på skolans område under alla raster enligt ett särskilt rastvärdsschema.

- Vid IUP-samtalen förs samtal med vårdnadshavare om elevens trygghet och trivsel i skolan.

Det främjande arbetet

Syftar till att skapa en trygg fritids- och skolmiljö och stärka respekten för alla lika värde. Det främjande arbetet riktas mot alla och bedrivs kontinuerligt och utan på förekommen eller identifierade problemområden.

- Pedagogerna på skolan äter tillsammans med eleverna från förskoleklass till årskurs 6, klassvis och på bestämda platser.
- I matsalen serveras alternativ kost för att alla ska kunna äta dagens lunch i skolan, oberoende av allergi, etnicitet eller religion.
- Gruppindelningar och elevernas placering i klassrummen görs utifrån väl genomtänkta grunder.
- Matråd hålls på skolan regelbundet i samband med elevrådsmöten. Där får eleverna tillsammans med skolans personal diskutera synpunkter och önskemål om maten och miljön i matsalen.
- Elevrådet arbetar med olika frågor som är viktiga för alla elever, exempelvis inflytande över sin utbildning och arbetsmiljön.
- Klassråd sker varje vecka där eleverna får möjlighet att diskutera ämnen som är viktiga för dem och där alla elever kan framföra sina åsikter.
- Föräldramötena har ett tydligt innehåll och upplägg. Det är också skolans strävan att få alla föräldrar delaktiga i sina barns skolgång. Pedagoger medvetandegör kränkningar/mobbning för alla elever, så de kan identifiera beteenden.
- I samband med IUP-samtalen diskuteras även mående och trivselfrågor som rör skolans verksamhet.
- Trygghetsgruppen, som arbetar aktivt mot kränkningar och diskriminering träffas en gång i veckan.
- Elevhälsoteamet (EHT) finns tillgängligt på skolan för konsultation.
- De vuxna har nolltolerans när det gäller ett negativt språkbruk och "skojbråk".
- Rastaktiviteter ordnas för eleverna.
- Skolans ordningsregler har tagits fram tillsammans med elevrådsrepresentanter och i samarbete med föräldraforum.
- För att stärka gemenskapen på skolan ordnas även aktiviteter kopplade till välmående och hälsa där eleverna möts över klass- och stadiegränser.
- Under läsåret genomförs kommunens gemensamma trygghetsenkät där eleverna svarar på frågor om bland annat trygghet, studiero, likabehandling mm.

Det förebyggande arbetet

Syftar till att avvärja risker för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering och inriktar sig mot identifierade problemområden. Områdena har identifierats bland annat genom trygghetsenkäten och samtal/diskussioner med eleverna.

- Alla pedagogerna arbetar kontinuerligt med värderingsarbete under skoltid och i fritidsverksamheten.

- From ht-2022 använder sig pedagogerna på Vasaskolan av ett digitalt värdegrundsmaterial, *Bråka Smartare*.
- Elevhälsans personal har även en övergripande uppgift att arbeta hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande för en trygg skolmiljö.
- Trygghetsgruppen, kurator, specialpedagoger m. fl. finns också att tillgå då det finns behov av olika insatser för enskilda elever eller grupper.

Det åtgärdande arbetet

En elev har rätt att få stöd och hjälp när den känner sig kränkt. All personal måste ta elevens uppgifter på allvar. Det kräver goda rutiner för att upptäcka och utreda när det kommit signaler om att en elev känner sig diskriminerad, trakasserad eller kränkt.

Det innebär att verksamheten genast måste vidta åtgärder enligt planens rutiner och följa dess arbetsgång.

Rektor avgör i samråd med EHT om händelsen ska anmälas till polis och/eller socialtjänst.

Vem avgör vad som är kränkande

Kränkande behandling är beteende som är oönskat. Det är barnet eller eleven som upplever sig vara utsatt för kränkande behandling som avgör vad som är oönskat och kränkande.

Enligt författningarna måste kränkningen vara märkbar och tydlig för att det ska vara fråga om kränkande behandling. Den som kränker måste dessutom förstå att handlingen upplevs som kränkande. I många situationer är det uppenbart att ett beteende är kränkande. Men i de fall då det är svårtolkat måste eleven klargöra för den som kränker att beteendet är ovälkommet. Barn i de yngre åldrarna behöver oftast hjälp av skolans personal för att förmedla sina känslor och upplevelser när kränkningar inträffar. Vad som är kränkande behandling måste avgöras i varje enskilt fall.

Skolverket: [Kränkande behandling, mobbning och diskriminering](#) samt [Främja förebygga, upptäcka och åtgärda -Hur skolan kan arbeta mot diskriminering och kränkande behandling](#)

Mål för läsåret 2023/2024

Öka elevernas upplevelse av trygghet, delaktighet och inflytande i skolan.

Alla elever ska ges lika rättigheter och möjligheter i skolan, med ett fokus på jämställdhet, där de ges utrymme att pröva och utveckla sina förmågor och intressen oavsett könstillhörighet.

Elevernas upplevelse av välbefinnande och en god psykisk hälsa ska öka.

Utvärdering av Plan mot diskriminering och kränkande behandling görs årligen i samband med skolans systematiska kvalitetsarbete med verksamhetsmålen.

Bilagor Rutiner vid kränkande behandling eller diskriminering (finns i skolans gemensamma drive under Blanketter/Rutiner)

Rutin för åtgärder vid kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering.

Om en elev eller vårdnadshavare upplever att eleven utsätts för diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling är det viktigt att skolan får information om detta.

I första hand kan man vända sig till klassläraren, men det går även bra att vända sig till annan personal på skolan.

Då skolans personal får kännedom om att en elev blivit utsatt för någon form av kränkning skickar personalen en anmälan till rektor/huvudman via Draftit, kommunens digitala verktyg för hantering och dokumentation vid kränkningar.

Allt som rör ärendet (anmälan, utredning, åtgärder, uppföljning och avslut) dokumenteras i Draftit. Det är i huvudsak den personal som får till sig ärendet som ansvarar för dokumentationen och tar även en första kontakt med vårdnadshavare. Rektor har det yttersta ansvaret. (Länken till Draftit finns på Utbildningsförvaltningens hemsida, Piren).

Rutin vid utredning av kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering.

1. Personal uppmärksammar misstänkta kränkningar, diskrimineringar eller trakasserier.
2. Incidenten som misstänks vara en kränkning, diskriminering eller trakasseri läggs in i Draftit av personalen som uppmärksammat ärendet. Ärendet ska läggas in i Draftit skyndsamt. Information ska även ges till vårdnadshavare (1-2 dagar). All dokumentation läggs in och sparas i Draftit. I anmälan ska det framgå:
  - a. om ärendet är utrett mellan eleverna (4a), om ärendet inte är utrett mellan eleverna startas en utredning av rektor (4b).
  - b. att vårdnadshavare har kontaktats.
  - c. att ärendet kommer att följas upp med berörda elever inom 1-2 veckor för att se att ärendet är utrett och klart.
3. Rektor hanterar ärendet i Draftit utifrån ärendets karaktär. Är det utrett och klart enligt punkt 2 startas en snabbutredning enligt 4a, om inte en utredning enligt 4b.
- 4a. Snabbutredning startas av rektor om utredning gjorts på plats. I anmälan måste det då framgå att ärendet är utrett med eleverna att vårdnadshavare har kontaktats samt att ärendet följs upp med berörda elever inom 1-2 v för att se att ärendet är utrett och klart. Ärendet hanteras, beslutas och avslutas i Draftit. Anmälade lärare informeras om avslutet via Draftit samt följer upp med berörda elever inom 1-2 v så att incidenten är utredd.
- 4b. Utredning startas av rektor och delegeras till kurator som arbetar vidare med utredning, åtgärder och avslut av ärendet tillsammans med anmälare och klasslärare. All dokumentation i ärendet sparas i Draftit. Anmälade lärare informeras när ärendet är avslutat via Draftit samt följer upp med berörda elever inom 1-2 v så att incidenten är utredd.

5. Statistik från Draftit lyfts på EHT en gång varje månad för info och eventuell insats från Elevhälsan.

Om kränkningarna eller diskrimineringen inte upphör kontaktas Trygghetsgruppen för fortsatta åtgärder

Trygghetsgruppens arbetsgång när någon utsätts för upprepade trakasserier och kränkningar.

- Personal lämnar skyndsamt information i ärendet, samma dag eller nästkommande skoldag till Trygghetsgruppen. Tidigare material sammanfattas och tas med i kommande utredning.
- Trygghetsgruppen agerar vidare i ärendet samma dag eller nästkommande skoldag.
- En kartläggning kring situationen för den utsatta eleven görs. Samtal med personal som kan ha kunskap i ärendet görs.
- Samtal med den utsatta eleven utifrån den information som framkommit görs, här kan en eventuell stödperson delta.
- Samtal med den/de som genomfört kränkningen/trakasserierna görs.
- En analys görs av situationen och en strategi tas fram för hur vi samlar information utan att riskera att den utsatta eleven utsätts för vidare kränkningar.
- Vårdnadshavarna till samtliga elever som deltagit i samtal kontaktas av representant från Trygghetsgruppen samma dag eller nästkommande dag.
- Uppföljning med den utsatta eleven/vårdnadshavare och lärare genomförs efter en vecka, därefter en gång per månad under terminen.
- Vid behov sätts riktade insatser kring kränkningar och diskriminering in i klassen/klasserna.
- Skulle kränkningarna inte upphöra tar rektor kontakt med socialtjänsten/brottförebyggande teamet/förebyggande teamet/polisen för samråd hur skolan agerar vidare.

När någon elev utsätts för våld.

När elev utsätts för våld utgår skolan från kommunens gemensamma rutin, "När brott begås i skolan".

När personal kränker eller diskriminerar elev:

- Rektor lyssnar på elev/elever/förälder och ansvarar för dokumentationen av synpunkterna.

Därefter gäller:

- Rektor informerar arbetstagaren och om den så önskar, facklig företrädare/ skyddsombud om att elev/elever/förälder/kollega framfört synpunkter och överlämnar den gjorda dokumentationen till arbetstagaren. Tid för möte rektor – arbetstagare avtalas.
- Rektor träffar arbetstagaren och lyssnar. Här rekommenderas att facklig företrädare/skyddsombud deltar. Rektor dokumenterar.
- Elevens föräldrar informeras av rektor.
- Berörda parter; rektor, arbetstagare, elev och förälder träffas för att tydliggöra den situation som varit och för att finna en lösning.

Uppföljning:

- Uppföljning görs för att se utfallet. Berörda parter; rektor, arbetstagare, elev och förälder träffas.
- Rektor dokumenterar att ärendet är avslutat.
- Om arbetet inte leder till att kränkningen upphör ansvarar rektor för att arbetsrättsliga åtgärder vidtas i enlighet med lagar och avtal.

Hjälp och stöd:

- Den som utsatts för kränkning ska snabbt få hjälp och stöd för att förebygga och lindra såväl fysisk som psykisk skada. Samtliga inblandade ges möjlighet till samtal för stöd och bearbetning av rektor, kurator, klasslärare, handledare, psykolog eller annan person som den utsatta känner förtroende för.